

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дфн Димитър Веселинов Димитров,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Факултет по класически и нови филологии,

върху

научните трудове за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „професор“ за нуждите на Катедра „Японистика“ при Факултета по класически и нови филологии (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Японска литература и култура), обявен в ДВ, бр. 21 от 17.03.2020 г. с единствен кандидат доц. д-р Гургана Руменова Петкова

Със заповед на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ № РД 38-150 от 23.03.2020 г. съм назначен за вътрешен член на Научното жури, натоварено да проведе процедурата по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ за нуждите на Катедра „Японистика“ към Факултета по класически и нови филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Японска литература и култура), а с решение от 20.07.2020 г. на състава на научното жури по конкурса съм определен да изготвя рецензия в тази процедура.

Решението за стартирането на конкурса е обнародвано в Държавен вестник, бр. 21 от 17.03.2020 г. Конкурсът е обявен за нуждите на Катедра „Японистика“ към Факултета по класически и нови филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в областта на висшето образование

2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, научна специалност „Японска литература и култура“. За участие в конкурса са подадени документи от единствения кандидат доц. д-р Гергана Руменова Петкова, дългогодишен преподавател в същата катедра. Не са констатирани нарушения на процедурата по провеждане на избора и тя е допусната до участие в конкурса.

Доц. д-р Гергана Руменова Петкова е родена на 05 март 1975 г. в гр. София. През 1999 г. завършва специалност „Японистика“ със специализация „литературоведска“ в Софийския университет. Започва работа като хоноруван преподавател в Катедрата „Езици и култури на Източна Азия“ (2003–2007). През 2004 г. успешно защитава дисертационен труд на тема “Male Characters in the Japanese Fairy Tale: Classification and Analysis” [Мъжките образи в японската вълшебна приказка: класификация и анализ] (под научното ръководство на проф. д-р Едуард Клопфенщайн и на доц. д-р Ингрид Томковяк) в Цюрихския университет (Швейцария). През 2007 г. печели конкурс за асистент в същата катедра. През 2012 г. е избрана за доцент по научно направление 2.1. Филология (Японска литература и култура) в Катедрата „Езици и култури на Източна Азия“ въз основа на хабилитационен труд на тема „Домът на чудесата – Символика на традиционната архитектура и интериор в японските вълшебни приказки“ (Петкова 2011). Дисертационният труд, както и хабилитационният съдържат научни и научно-приложни резултати, които отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на Софийския университет.

Колегата Гергана Петкова ръководи специалността „Японистика“ към Катедрата „Езици и култури на Източна Азия“ от 2010 г., като през 2018 г. е избрана и за ръководител на новосъздадената Катедра „Японистика“ към Факултета по класически и нови филологии на Софийския университет.

Анализът на професионалната ѝ биография ясно показва, че през последните десет години тя е насочила своите усилия изключително за развитието на университетската японистика и за оптимизирането на нейната национална и международна видимост и разпознаваемост. Създаването на добър екипен дух сред членовете на катедрата се явява нейна основна задача, която осигурява устойчивост на това развитие. Доц. д-р Гергана Петкова инициира редица публични изяви (изложби и дни на отворените врати – 2014 в НЕМ, 2017 в НИМ, 2018 в СУ, 2019 в СУ, 2020 в СУ), стимулира интернет присъствието на японистиката (страници, социални мрежи), организира срещи с работодатели и спонсори и разширява работа с общини и организации (Люлин, НСОРБ и др.). В своята проектна дейност включват студенти и преподаватели в активен диалог за подобряване качеството на обучение, като резултатите от проведените анкети и научни проучвания са публикувани в България и чужбина. Същевременно ръководи 4 национални и 5 международни проекта и организира 3 конференции с международно участие. Ръководи магистърска програма „Японски език и култура“ и СДК „Японски език и култура“. Член е на Факултетния съвет на ФКНФ (2019–), на Европейската асоциация по японистика (2009–), на Международния съюз по антропология и етнология (2014–), на Международно общество по етнология и фолклор (2015–) и на Japan Anthropology Workshop – JAWS (2018–).

Доц. Петкова е участвала по покана в международни научни групи и мрежи: докторантско училище към Европейската асоциация по японистика (Ирландия, 2019); работна група Timescapes (Университет Кеймбридж, 2015); работна среща на японистите от Централна и Източна Европа (Будапеща, 2019); работна група за популяризиране и свободен достъп до японистични ресурси (Токио, 2016); работна група Dreams and Representations (Киото, 2015); международна работна група Japanese Narrative под ръководството на проф. Е. Клопфенщайн (2020). Като важна страна в работата на доц. Гергана Петкова е

стремежът към създаване на условия за практика на студентите по японски език и култура в училища и детски градини, издаването на финализирани студентски преводи (художествен превод на Исе Моногатари и Записки от скука), организиране на публични мероприятия за популяризиране на Япония в България и интерактивни изложби (НЕМ и НИМ).

За своята активна дейност в областта на българската японистика през 2019 г. доц. Гергана Петкова получава „Наградата на японския посланик за принос в преподаването и изследването на японския език и култура“.

Доц. д-р Гергана Петкова е автор на повече от 50 научни публикации, от които 3 монографии, 2 глави от монографии, 6 студии, 33 статии, 1 учебник, 1 учебно помагало, 3 превода и др. Научните ѝ интереси са в областта на японистиката. Публикувала е изследвания в Япония, Швейцария, Унгария и Русия.

Научен ръководител е на двама успешно защитили докторанти: Евелина Хайн с дисертационен труд на тема „Култът към планината Тайшан във фолклорно-религиозната традиция на Китай (с акцент върху образа на женското божество на планината)“ (2018) и Дијана Никодиновска с дисертационен труд на тема „Доброто и Лошото како вредносни категории во пословиците“ (сърководител, 2015). В специалност „Японистика“ води редица лекционни курсове и семинари.

В обявения конкурс за професор по професионално направление 2.1. Филология (Японска литература и култура), доц. д-р Гергана Руменова Петкова участва с общо 27 публикации, както следва: една монография, две глави от монографии, четири студии, 19 статии и едно учебно помагало.

Монографията „Съзнателно образование: примери от българската японистика“ е депозирана като хабилитационен труд. Изследването е реализирано в рамките на проекта „Идентифициране на предизвикателствата

пред чуждоезиковото обучение и изграждане на стратегия за развитие на университетската японистика“ и е публикувано в обем от 156 с. Трудът е издаден през 2020 г. и е структуриран в две части (с. 9–113), заключение (с. 114–116), библиография и източници (с. 117–125) и приложения (с. 126–155).

В първата глава се разглежда същността на „съзнателното образование [conscious education]“, като авторът се спира на пирамидата на Ейбрахам Маслоу, на връзката между Чарлз Дарвин и развитието на японистиката, на японския модел за управление на качеството, както и на образователните напътствания на източната философия, представени под нетрадиционното заглавие „Разцъфването на цветята и съзнателното образование“.

Втората глава е посветена на съзнателното образование в действие. Включени са пет примера от етнография на Япония (тема „Архитектура“), старояпонски език (тема „Спомагателни глаголи за изразяване на време и завършеност на действието“), японски език и култура (тема „Японски приказки“), литература и творчество (елементи от старояпонски език и класическа японска литература), съзнателно образование в действие (по примера на летен лагер Синеморец).

Монографичният труд „Съзнателно образование: примери от българската японистика“ е актуален и дава обобщаваща картина както за приложението, така и за перспективите за развитие на „съзнателното образование [conscious education]“ в контекста на българската академична японистика. Коректно са очертани фактологически аспекти от приложението на „съзнателното образование [conscious education]“ в различни етапи от академичния образователен процес, съчетан с извънаудиторни дейности. Избраната тема е нетрадиционна, като авторът е постигнал заложените цели в изложението на фактите.

Монографичният труд показва, че доц. д-р Гергана Руменова Петкова притежава теоретични знания и професионални умения в областта на научната специалност 2.1. Филология (Японска литература и култура), по която е обявен настоящият конкурс за „професор“.

Анализът на представените за участие в конкурса материали от доц. д-р Гергана Руменова Петкова (две глави от монографии, четирите студии, статиите и учебното помагало), показват широтата и разнообразието на интересите ѝ в областта на японистиката в България и по-конкретно в изследването на класически литературни текстове, на мотивите време, нощ и сънища в японския фолклор, на проблемите на художествения превод от японски на български език и др. Депозираните студии и статии свидетелстват за ангажираността на колежата Петкова в областта на съвременната българска японистика и се отличават с адекватно подобрания доказателствен материал.

Въз основа на направения анализ на изследователската и преподавателска дейност на доц. Петкова, давам своята положителна оценка и предлагам на почитаемото научно жури да избере доц. д-р Гергана Руменова Петкова на академичната длъжност „професор“ в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, научна специалност Японска литература и култура.

04.09.2020 г.

Рецензент:

проф. дфн Димитър Веселинов